

това, че сам и с гениална лекота достига до изводи, правещи го модерен мислител и поет. За него еднакво са близки естетиката на символизма и реализма, отговарящи на потребността да изрази многостранно многостранната си природа. В творчеството му могат да бъдат открити моменти, които го сближават с мистичното търсене на свършения свят у Сюли Предом или с парадоскалното мислене на Гийом Аполинер, с Ничшеанската неудовлетвореност с Бердяевското противопоставяне на небесната и земната Афродита. Препратките могат да продължат в реда на *“лошата безкрайност”*, ако не се вземе пред вид дълбоката мисъл на Карл Ясперс за безграничната комуникация като *“тайна на създаването на самия човек”*, която не трябва да се търси в историческите екскурзии, а преди всичко в самия човек и неговата духовност.³

Адекватното обяснение на Яворов като наистина крупен литератур и мислител не е в позоваванията за близост с чуждите постижения, а в признаване на уникалното му място и значение за българската и световната култура. Талантът му не е авторитетен и епигонски. Той е откривател на свои вселени, които интерпретаторите могат да наричат по желание символистки, екзистенциални, романтични, импресионистични... И всяко едно от тези определения ще бъде вярно, защото всеобемащият му постигнен език и интуитивна мисловност избират различни пътища и говорят с различни гласове. Пълнотата на битието се постига само в полифоничността на художествените търсения и внушения.

Пейо Яворов е повече от символист. Той преди всичко е един модерен поет, един поет на XX век, както когато създава ювелирните си елегии и сонети, така и когато вдъхновен от народното творчество твори *“Луди млади”*, *“На нивата”*, *“Павлета делия и Павлетица млада”*, *“Градушка”* и хайдушките си песни. За него е мнин проблемът народно или европейско изкуство, а дихотомията *“свое”* - *“чуждо”* е диалектика на единството. Доста по-добре от много професионални критици и мислители той лаконично, но абсолютно недвусмислено определя посоката на оригиналното литературно творчество: да кажеш нещо свое, българско, а не да подчиниш таланта си на епагонски подражания. Европейци ще ни направят не копирането на вече познати образци, а включването в контекста на европейската култура с нашия собствен цивилизационен